

Vitenskapskomiteen for mat og miljø
Postboks 222 Skøyen
0213 Oslo

Deres ref:
Vår ref: 2020/2683
Dato: 8.10.2020
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Oversendelse av bestilling om CWD etter funn på Hardangervidda i 2020

Det er påvist skrantesjuka (CWD) på en villreinbukk på Hardangervidda. Diagnosen ble satt den 10.9.2020. Tidligere er sykdommen påvist i Nordfjella villreinområde, og VKM har utarbeidet flere rapporter i den forbindelsen.

I kjølvannet av den nye påvisningen på Hardangervidda, trenger Mattilsynet og Miljødirektoratet en vurdering når det gjelder oppdatert kunnskap om sykdommen og risikofaktorer for spredning av sykdommen inne i og ut av villreinområdet m.m.

Det er prinsipielt tre alternative strategier for å håndtere klassisk skrantesjuka i Norge; Ingen tiltak, begrense smitte eller utrydde smitten. Vi anser at strategien om å ingen tiltak er uaktuell, men ser likevel behov for å belyse konsekvenser av ikke å gjøre noe.

Siden det haster å få svar på en del spørsmål, har vi valgt å dele oppdraget i to faser. Vedlagt følger mandatet for bestillingen av fase 1 om skrantesjuka fra Miljødirektoratet og Mattilsynet. Stikkord for spørsmål i fase 2 er mattrygghet, viltforvaltning m.m. Dette kommer vi tilbake til.

Vi ønsker rapporten på norsk med et utvidet sammendrag på engelsk fordi den har stor interesse både lokalt og nasjonalt. Vi ønsker likevel at rapporten oversettes til engelsk med et utvidet sammendrag på norsk på et senere tidspunkt.

Det kom inn 18 høringsinnspill på utkastet til oppdrag, og vi har, etter dialog med VKM, gjort noen endringer. Innspillene følger vedlagt.

www.mattilsynet.no

Mattilsynet
Hovedkontoret

Saksbehandler: Kristin Ruud Alvseike
Tlf: 22 77 85 38
Besøksadresse:
E-post: postmottak@mattilsynet.no
(Husk mottakers navn)

Postadresse:
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal
Telefaks: 23 21 68 01

Med hilsen

Anne Marie Jahr
Avdelingsdirektør planter og dyr

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Vedlegg:
Oppdrag om CWD etter funn på Hardangervidda i 2020
Høringsinnspill

Kopi til: Miljødirektoratet

Mattilsynets ref.: 2020/2683
Dato: 8.oktober 2020

Oppdrag om CWD etter funn på Hardangervidda i 2020

Fase 1: Kunnskap og håndtering av skrantesjuka i Norge etter påvisning av klassisk form hos en villrein på Hardangervidda

1. Kunnskapsoppdatering
 - 1.1. Oppdatering av kunnskap om sykdommen, herunder epidemiologi, etiologi og patogenese siden tidligere VKM-rapporter
 - 1.2. Status mhp. pågående nasjonale og kjente, relevante internasjonale forskningsprosjekter relatert til skrantesjuka.
 - 1.3. Prevalensestimater for villreinbestanden på Hardangervidda.
 - 1.4. Vurdering av sannsynlighet for fravær av smitte i bestander av hjortedyr som har eller kan ha hatt relevant kontakt med villrein fra de CWD-positive bestandene (Hardangervidda og Nordfjella sone 1), eventuelt også andre relevante bestander.
2. Kasuset på Hardangervidda
 - 2.1. Informasjon om det påviste tilfellet
 - 2.2. Sammenligning med tidligere kasus i Norge og internasjonalt.
 - 2.3. Vurdere mulige opprinnelser til påvist sykdom, herunder når, hvordan og hvor dyret kan ha blitt smittet.
3. Spesielle forhold ved villreinpopulasjonen på Hardangervidda og dens leveområde som kan være viktige ved håndtering av CWD
 - 3.1. Miljø (herunder beitegrunnlag, påvirkningsfaktorer mv.)
 - 3.2. Geografi og arealbruk (herunder kontakt med andre bestander mv.)
 - 3.3. Bestandsmessige forhold (herunder bestandsutvikling, alderssammensetning, kondisjon, helsetilstand mv.)
4. Strategier

Det er prinsipielt tre alternative strategier for å håndtere klassisk skrantesjuka i Norge: Ingen tiltak, begrense smitte og utrydde smitte.

 - 4.1. Hva er overordnede mulige konsekvenser av de tre alternative strategiene på kort og lang sikt
 - 4.1.1. Veterinærmedisinske
 - 4.1.2. Økologiske
5. Ytterligere vurdering av strategiene begrense smitte og utrydde smitte
 - 5.1. Begrense smitte - vurdering av ulike tiltak med hensyn til å begrense spredning av smitten på og ut av Hardangervidda, og i Norge.
 - 5.1.1. Forventet effekt
 - 5.1.2. Tidsperspektivet relatert til tiltakene
 - 5.1.2.1. hvor raskt de bør iverksettes

- 5.1.2.2. hvor lang tid det tar før man kan forvente effekt av tiltakene
 - 5.1.2.3. hvor varig effekten kan forventes å være
 - 5.1.3. Kritiske suksessfaktorer
 - 5.1.4. Veterinærmedisinske og økologiske konsekvenser
 - 5.1.5. Usikkerheter
- 5.2. Utrydde smitte - vurdering av tiltak med hensyn til å utrydde smitten på og ut av Hardangervidda, og i Norge
- 5.2.1. Forventet effekt
 - 5.2.2. Tidsperspektivet relatert til tiltakene
 - 5.2.2.1. hvor raskt de bør iverksettes
 - 5.2.2.2. hvor lang tid det tar før man kan forvente noen effekt av tiltakene
 - 5.2.2.3. hvor varig effekten kan forventes å være
 - 5.2.3. Kritiske suksessfaktorer
 - 5.2.4. Veterinærmedisinske og økologiske konsekvenser
 - 5.2.5. Usikkerheter
6. Kunnskapshull og usikkerheter
- 6.1. Mangel på kunnskap
 - 6.2. usikkerheter som er aktualisert som følge av påvisningen på Hardangervidda
 - 6.3. Hvilken kunnskap er viktigst å innhente på kort sikt for å redusere usikkerhet ved strategiene for å begrense og utrydde smitten.
 - 6.4. Behov for videre kartlegging av skrantesjuka hos alle hjortedyr i Norge

Frist: 15. desember 2020.

Fase 2:

Stikkord for spørsmål i fase 2 er mattrygghet, viltforvaltning m.m.

Frist: xxx